

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 1 oktober 2009

MEDITATIE

Geen andere Naam

Evenwel, niettegenstaande die Naam, nl. Jezus de Nazaréner door de overpriesters en schriftgeleerden en met hen door ontelbaren wordt veracht, zal toch die Naam eeuwig uitschitteren in de behoudenis der uitverkorenen Gods.

In hunne harten zal God zelf plaats maken voor de openbaring van die enige Naam ter zaligheid. Van die Naam zegt Petrus in onze tekst, dat hij onder de mensen **gegeven** is. Gegeven op grond van Gods eeuwige verkiezing en verbond. Gegeven ook in de beloften aan de vaderen gegeven in de volheid des tijds. Hiervan roept Johannes uit in Joh.3:16: "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." En die Naam geeft God tot behoudenis en verlossing in het hart van die zondaar, die als een gans verlorene en doemwaardige voor God mag invallen. Verloren, ja eeuwig verloren was het voor het ganse geslacht van Adam, na de bondsbreuk in het Paradijs. Ook

En de zaligheid is in genen Anderen; want er is ook onder de hemel geen andere Naam, die onder de mensen gegeven is, door Welke wij moeten zalig worden.

Handelingen 4:12

voor Gods uitverkorenen die zowel als alle anderen in Adam begrepen waren. Maar God, die gedachten des vredes koesterde, gaf een Naam ter zaligheid. En verloren, eeuwig verloren, zal het worden in de beleving van de zondaar die door God in het hart wordt gegrepen. Die door Gods almachtige kracht wordt staande gehouden op de brede weg des verderfs, die we van nature bewandelen. Die wordt gebracht uit de dood tot het leven en uit de duisternis tot het licht. Bij het ontdekkend licht des Geestes leert deze zichzelf kennen. De Heilige Geest zal de zondaar overtuigen van zijn doemwaardige en

gans ellendige staat. En deze overtuiging is krachtdadig en onwederstandelijk. Ja, is geheel onderscheiden van een z.g. algemene overtuiging die zo velen kennen, welke leven onder het Woord en soms ook wel met vreze des doods bezet zijn.

Menig zondaar heeft vanwege zijn zonden vele waarschuwingen en kloppingen in de consciëntie gehad, die echter weer voorbijgingen en de ware vernedering des harten werd bij hen niet gevonden. Hoe duidelijk brengen de vruchten van zulken dit dikwijls openbaar. Echter de zaligmakende overtuiging is zo krachtdadig dat geen ontkomen aan het oordeel Gods over de zonden mogelijk is. En wat vooral bij die oprechten is waar te nemen, wat ten enenmale bij de nabijchristen wordt gemist, dat is hun Godsgemis en droefheid tot God. 't Is hen om God te doen. Ze zijn God kwijt en daarom zo ongelukkig. Er ligt een betrekking op dat Goddelijk wezen wat hen soms doet uitroepen: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, alzo schreeuwt mijn ziel tot God. Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God. Maar hun zonden zijn als bergen tussen God en hun ziel. Gods rechtvaardigheid eist volkomen voldoening en hoe hard ze werken, welke voornemens ze hebben, en welke beloften ook worden gedaan, ze hebben geen kwadrantpenning om hun schuld te voldoen. Ja, deze wordt dagelijks groter. De wet eist onderhouding en bij overtreding de dood. De vloek van een geschonden wet klinkt hen in het hart, want: "Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen."

O, wat zijn de zonden tot smart en kan het Godsgemis drukken. De nachten brengen ze door met klagen. Maar al kunnen de tranen eens verlichten, zij kunnen toch niet verlossen. En dit kunnen ook hun werken niet, want al de gerechtigheden zijn een wegwerpelijk kleed. Ook Gods kinderen kunnen niet redden. Neen, het is van alle zijden even onmogelijk en wanhopig. De dood jaagt op de hielen; het eeuwig oordeel hangt boven het hoofd en ze

Inhoud

- 1 Meditatie: Geen andere Naam
- 2 Bijbelstudie: Al Gods deugden zijn vóór Zijn volk (1)
- 4 Een persoonlijk verbond
- 5 Mediawijsheid (3)
- 6 Is iemand krank onder u (4)
- 8 Gezette hoogtijden:
Jom Kippoer-Grote Verzoendag
- 9 Eén doop, en de pijn van overdopen (3)
- 10 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

88e jaargang

Nr. 1

moeten van ganser harte gaan bekenen dat God rechtvaardig is, zo Hij hen eeuwig zou verdoemen en verstoten. En dit nu juist kent de huichelaar niet. Gods ware volk wordt niet alleen van de strafwaardigheid van hun zonden overtuigd, maar gaat de straf ook billiken en God rechtvaardigen. Er komt een ogenblik dat ze God in Zijn recht gaan toevallen en zelfs al zou hun plaats dan in de hel zijn, dan zouden ze God niet kunnen vloeken. Neen, integendeel, ze zouden temidden van dat gezelschap van duivelen en spotters het eeuwig uitroepen, dat God recht is en bij Hem geen onrecht is. Echter, hier zal God Zijn volk niet doen omkomen, maar wordt aan die schuldverslagen zondaar de weg der behoudenis ontdekt, die, buiten de mens, in Christus Jezus is. Ja, wordt de zondaar bekend gemaakt met de enige Naam ter zaligheid. Aan de gans radeloze zondaar, die geen uitkomst meer weet ter verlossing wordt Christus geopenbaard die de Weg, de Waarheid en het Leven is. Hier wordt zalig worden mogelijk voor de grootste der zondaren. Hier is zulk een ruimte voor verlorenen in zichzelf. De ziele die hier iets van ervaren mag, zou het een ieder wel willen toeroepen, dat een Naam ter zaligheid van God gegeven is. En juist dat gegeven maakt het wonder uit. Gegeven zonder recht of verdienste uit genade en soevereine zondaarsliefde. Welgelukzalig die zo die Naam kennen leerde.

wijlen ds. A.F. Honkoop

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:
ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1,
2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

FACTUUR ABONNEMENTSGELD

Bij dit nummer treffen de zelf betalende abonnees een acceptgiro aan voor de betaling van het abonnementsgeld over de periode **oktober 2009 t/m april 2010**. Het abonnementsgeld over deze periode bedraagt **€ 11,50**. Wilt u bij uw betaling gebruik maken van de acceptgiro en deze betaling **binnen veertien dagen** uitvoeren? Helaas wordt het abonnementsgeld door sommigen erg laat betaald. Dat geeft veel extra administratiekosten. Overbetalingen worden, zoals vanouds, zeer op prijs gesteld. Bedragen boven de € 11,50 worden bij de verwerking geboekt als overbetaling. Voor de vele overbetalingen die wij de vorige keer mochten ontvangen zeggen wij u hartelijk dank. Het positieve saldo van De Saambinder komt ten gunste van de Emerituskas. Indien u via automatische overschrijving per telegiro of telebank betaalt, wilt u er dan voor zorgen dat de betaling wordt overgemaakt naar **banknummer 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden** onder vermelding van het **betalingskenmerk en/of het relatienummer?**

De Saambinder-abonnementen

BIJBELSTUDIE

1

Al Gods deugden zijn vóór Zijn volk

Psalm 139:7-12

Gods deugden zijn in Christus niet tégen maar vóór Zijn uitverkorenen, van eeuwigheid tot eeuwigheid, want God verandert niet. Maar waarom dan al die klachten, al dat smeken en roepen?

Waarom bijvoorbeeld dat zuchtend bedelen van de tollenaar, staande op grote afstand van het brandoffertaar? Ziet hij dan niet dat Gods gerechtigheid vóór hem is, dat het al vrije genade is? Moet dat nu zo? Die

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

gebogen houding, het hoofd naar beneden, dat slaan op zijn borst en dat fluisterend smeken om genade: 'O God, verzoen U met mij'?

En wat dacht u van David? We hebben hem horen belijden dat hij nergens kan zijn waar God niet is, ook al woonde hij aan het uiterste der zee. Is het dezelfde David die gebeden heeft: 'O God, hoor mijn geschrei, merk op mijn gebed. Van het einde des lands roep ik tot U, als mijn hart overstelpt is...?' (Psalm 61:2, 3). Waren dit zijn woorden: 'O God, wees niet verre van mij...?' (Psalm 71:12). Was hij soms vergeten dat God *overal tegenwoordig* is? Of was hij misschien toch niet de dichter van Psalm 139?

Ook Jakob blijkt zo wisselend te zijn. Tegen Laban zegt hij: God heeft mijn ellende aangezien... (Genesis 31:42). Jaren later zegt hij tegen zijn zonen, die zojuist teruggekeerd zijn uit Egypte: 'Al deze dingen zijn tegen mij' (Genesis 42:36). Was het niet beter geweest als hij gezegd had: God zal ook deze mijn ellende aanzien, want Hij is *onveranderlijk* in Zijn liefde en trouw? Natuurlijk was dat beter geweest, maar ja...

Gods *almacht* is vóór al de Zijnen. Jawel, maar wat Asaf klaagde was waar: 'De vijand heeft alles in het heiligdom verdorven' (Psalm 74:1,3). Gods *wijsheid* vóór de Zijnen? We horen van diezelfde Asaf wel anders in Psalm 73. Of wist hij het toch wél toen hij zong: 'Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna in heerlijkheid opnemen' (vs. 24)?

't Is voor vlees en bloed allemaal niet te begrijpen. Wat een vloed van ketterijen is al tegen de strijdende kerk aangelopen! Wat is de vijandschap altijd groot geweest tegen degenen die op de smalle weg gaan! Wat al een verachting is over Gods gunstgenoten uitgegoten!

Maar wat te denken van al die wisselingen, zelfs in het leven van de allerheiligsten op aarde? God leert en leidt hen *tot verheerlijking van Zijn Naam*. Altijd naar Zijn eeuwige liefde en wijsheid. Altijd is het *Zijn hand* die hen beproeft en tuchtigt, doodt en levend maakt, arm en rijk maakt, vernedert en verhoogt. Vaak is dat verborgen voor hun ogen, vrezend dat zij als een huichelaar openbaar zullen komen. Want dat is wat: sterven aan de zonde, de wereld, hun liefste afgoden, aan zichzelf! Het is wat: sterven aan alles wat geen God en Christus is! Hoe vaak klimt dan het geroep van de nieuwe mens op tot God. O God...! Ach, Heere...! Die stille verzuchtin-

gen, die door David in Psalm 12 worden genoemd: Het roepen van de ellendigen en het gekerm van de nooddriftigen.

Wanneer mogen ze zich in Hem beroemen? Als de Heere hen geloof geeft om te geloven, hoop om op Hem te hopen, kracht te gaan, lijdzaamheid om te verdragen, enzovoorts. Dan wijken hun bestrijders en bespotters, verstomt hun klacht en bijtende zorg. O, dan blijft er geen van hun droevige en vaak ook beschaamende woorden over. Dan mogen zij er in beginsel iets van gaan verstaan dat al Gods deugden in Christus vóór hen zijn. Dan wordt er niet meer *óver* een wonder gesproken, maar *eruit*. Want, zegt Paulus, God heeft het ons geopenbaard door Zijn Geest. O, als de Heere zo veranderlijk zou zijn als zij, het was eeuwig kwijt. Maar nu zijn hun belangen altijd in Hem veilig en bewaard, reeds voor de tijden der eeuwen. Zijn genadegiften en roeping zijn onberouwelijk (Romeinen 11:29).

Al Gods deugden aan Sion getoond

Het geloof wordt vergeleken met ogen: 'Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid' (Jesaja. 33:17). Met voeten: 'Al wat Mij de Vader geeft zal tot Mij komen' (Johannes. 6:37) Met het oor: 'Neig uw oor en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven' (Jesaja 55:3). Velen roemen in hun geloof, maar wat weten zij ervan dat een mens geen ding kan aannemen, zo het hem uit de hemel niet gegeven is (Johannes 3:27)? Nooit stonden zij beschaamd en rechteloos als een gevallen mens voor God: blind, lam en doof door eigen schuld. O, men kan wel zeggen Jezus Christus den Heere te zijn, maar het is wat anders dat te zeggen door de Heilige Geest. Daarom staat er niet: Onderzoekt uzelfen of gij geloof hebt (want welk kerkmens heeft geen geloof?), maar wel: 'Onderzoekt uzelfen of gij in het geloof zijt' (2 Korinthe 13:5). In *hét* geloof, *in* het geloof.

Zijn Gods kinderen op aarde doorgaans niet kleingelovigen? Hun beginsel is gering en hun troost klein. Maar ook klinkt vanuit de psalmen vaak het noodgeschrei van de geofenden in de genade. In plaats dat Sion juicht, zegt Sion: De HEERE heeft mij vergeten, de Heere heeft mij verlaten (Jesaja 49:14). Dat zegt *Sion* – dat is: het is geen vreemde taal voor de strijdende kerk en voor elke levende ziel in het bijzonder. O, dat droevige besluit verlaten te zijn, ja vergeten.

En dat zegt Sion van *de HEERE*... Alsof de onveranderlijke Verbonds-God veranderlijk is, alsof de Getrouwe niet trouwe houdt.

Maar nu, juist omdat Hij de HEERE is, zal Hij Sions tranen wegnemen. Hij ziet Zijn Eigen werk in die droefheid *naar Hem* en zal haar troosten *met Zichzelf*. Dan toont Hij Zijn handen met de handpalmen naar voren. Zie Mijn almachtige handen, waarmee Ik de aarde heb gegrond, waarin Ik de wateren der zeeën heb besloten en waarmee Ik u zonder ophouden geleid. Zie Mijn handpalmen waarmee Ik de hemelen heb afgemeten. Zie, Ik heb u in Mijn handpalmen gegraveerd. Niet maar in één handpalm, maar in beide. Indien het al mogelijk ware dat de ene handpalm

Hij geeft ze licht om te weten wat Hij weet en zegt: Hef uw ogen op en zie op Mijn beide handpalmen.

voor Mij verborgen zou zijn, dan nog zal Ik op de andere letten.

De Heere gebruikt hier het beeld van een tatoeage: een afbeelding wordt door talloze gaatjes in de huid geprikt, waarna die gaatjes worden ingewreven met een kleurstof. Nooit is zo'n afbeelding meer te verwijderen. Ziet u, Sion – o stad Gods! – dat Ik die afbeelding van u heb rood gemaakt met het bloed van Mijn lieve Zoon?

U heb Ik voor Mijn ogen bij alles wat Ik doe. Ik en gij - bij Mij ligt het vast. Onuitwisbaar. Zou Ik u vergeten?

Ik heb u niet in Mijn handpalmen gegraveerd voor Mijzelf, Ik heb het gedaan om het u te tonen. Ziet en weet dat Ik uw HEERE ben. Altijd heb Ik Mijn hart op u gezet, zonder ophouden is Mijn oog op u.

Op de berg Sion lag de stad Sion, beeld van de levende gemeente des HEEREN. In Sion was de tempel met de altaren en de bloedstortingen, heenwijzend naar Sions Borg en Zaligmaker. In de volheid des tijds heeft Gods Zoon de menselijke natuur aangenomen. Hij is geworden als onzer één. Nooit had een priester te Jeruzalem zichzelf geofferd, maar de Middelaar heeft dat wel gedaan. Naar Zijn Godheid had Hij de aarde tot een voetbank van Zijn voeten, naar Zijn mensheid werden Zijn voeten doorgraven. Naar Zijn Godheid waren de diepste plaatsen der aarde

in Zijn hand, naar Zijn mensheid werden Zijn handen doorboord. Naar Zijn Godheid had Hij alle plaatsen geschapen, maar voor de Zaligmaker was op aarde geen plaats. Naar Zijn Godheid was Hij een verterend vuur, maar als Borg droeg Hij Gods oneindige toorn. Dóórdroeg Hij Gods toorn tot verheerlijking van al Gods lieve deugden. Zo haalde Hij Zijn Sion van onder de vloek en hel vandaan.

Sion ziet op haar zonden, God ziet op Zijn welbehagen. Sion ziet verlorenheid, God ziet Zich verheerlijkt in haar.

Maar dan laat Hij haar zien, wat Hij ziet. Hij geeft ze licht om te weten wat Hij weet en zegt: Hef uw ogen op en zie op Mijn beide handpalmen. Gij

zijt een verlater en een vergeter, maar Ik niet: Gij zijt Mijn kind! Christus verbergt in Zich schuldige, arme wormen. Wie Hem gezien heeft, door de Heilige Geest, die heeft de Vader gezien!

Een psalm voor de opperzangmeester! Meegezongen bij beurte, dan door deze, dan door die. Uw hand zal mij geleiden, al ga ik door water en vuur. Uw rechterhand zal mij houden, waar ik mij ook heen zal spoeden. Gij zult raad geven, Uw oog zal op mij zijn. Waar ik ben, daar zijt Gij! Gij zijt met mij!

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

Een persoonlijk verbond

In Nederland is het niet vaak gebeurd dat iemand een persoonlijk verbond met God op schrift stelde, met de bedoeling daarin zijn zonden te belijden, te smeken heilig voor God te mogen leven, vergeving en vrede te ontvangen door tot Christus te vluchten en om te danken voor genoten weldaden. In Engeland en Schotland kwam dat vaker voor. Te denken valt aan de Engelse Bijbelverklaarder Matthew Henry, of aan de Schotse predikanten William Guthrie en Thomas Boston. Soms vernieuwden zij hun verbond bij het ouder worden.

Recent kreeg ik de tekst van zo'n persoonlijk verbond onder ogen van een Schotse jongen, Robert Gordon Hutcherson. Hij was lid van een presbyteriale gemeente in Glasgow en stierf in het huis van zijn moeder te Stranraer aan tuberculose, nog maar vijftientig jaar oud. Tuberculose of "tering" was een slopende ziekte. Robert bezocht de catechisaties en viel daar op door zijn betrokkenheid. Mogelijk is wat hij schreef ook voor lezers van ons kerkelijk weekblad van betekenis. Aangezien de schrijver, zijn familie, vrienden en bekenden lang geleden overleden zijn, meen ik de regels van de privacy niet te overtreden door dit geschift - in een ander land en een andere taal - te publiceren.

Zwijndrecht,

C.R. van den Berg

waaraan ik schuldig sta, te noemen, tot mijn schande en met beschaamdheid van aangezicht, en ook tot Uw oneer.

Ik belijd dat ik al de geboden van Uw wet heb overtreden. Niet alleen doordat degene die de gehele wet zal houden en in een ding struikelt, schuldig bevonden is aan de gehele wet, maar omdat ik schuldig sta aan het overtreden van elk van Uw geboden, zowel door zonden van nalatigheid als van bedrijf.

In de eerste plaats vergat ik vaak U als de Schenker van alle goede en voortreffelijke gaven te erkennen en heb die toegeschreven aan mijzelf en anderen, terwijl U alleen de eer toekomt.

In de tweede plaats heb ik niet, zoals ik zou moeten doen, de gelegenheden waargenomen om U te dienen, terwijl ze mij geboden zijn.

In de derde plaats ben ik niet voldoende waakzaam geweest om Uw naam op heilige en eerbiedige wijze te gebruiken. En als ik Uw heilige naam hoorde misbruiken, had ik niet het verdrietig gevoel dat dit toch bij mij teweeg had moeten brengen.

In de vierde plaats: Ik heb Uw sabbatdag vaak en op verschillende manieren overtreden. Ik ben niet voldoende waakzaam geweest over mijn gedachten, maar heb toegestaan dat die naar de bergen van ijdelheid zweefden, zelfs als ik genodigd was deel te nemen aan de plechtige dienst in Uw heiligdom.

In de vijfde plaats: Ik eerde mijn vader

Doe mij door ervaring kennen dat alle paden van de HEERE genade en waarheid zijn voor hen die Zijn verbond en inzettingen houden.

en moeder niet zoals ik had moeten doen, maar heb hen vaak onteerd door ongehoorzaamheid, gebrek aan gepaste eerbied en het verwaarlozen van hun goede raad.

In de zesde plaats heb ik heel vaak en zonder oorzaak toegelaten dat de toorn plaats kreeg om in mij op te staan en stond daardoor open voor het gevaar onrecht te doen.

Ten zevende: Helaas o HEERE, ik betreur het te moeten belijden afschuwelijk te hebben gezondigd door toe te laten dat zondige lusten en gedachten over mijn hart heers-

ten. O HEERE, verleen mij de kracht om die te weerstaan!

Ten achtste: Ik ben niet zo toegewijd geweest als ik had moeten zijn bij het waarnemen van de plichten van mijn wettig beroep. Ook heb ik niet alle wettige middelen gebruikt die in mijn macht liggen om te beschermen, te bewaren en te bevorderen wat tot het welzijn en uitwendig belang van anderen dient, en ook niet dat van mezelf. Ik erken in het bijzonder de zonden van mijn jongste jaren die hiermee in verband staan, evenals mijn dagelijkse zonden die dit nog betreffen.

In de negende plaats: Ik ben niet zorgvuldig geweest om op te komen voor de waarheid en die te bevestigen bij elke gelegenheid waar ik dat had moeten doen. Ik ben zeer zondig geweest door de waarheid niet te belijden en die zelfs te benadelen.

In de tiende plaats: Ik ben eveneens vaak jaloers en afgunstig geweest en was niet op mijn plaats door ontevredenheid als ik zag dat het mijn naaste goed ging. Ik betreur de boosaardige en afgunstige gedachten die mij in bezit namen. Mijn hart is bovendien vol van bedrog en verkeerde dingen; wie kan het weten? Heeft U niet gezegd: Ik, de HEERE, doorgrond het hart, en proef de nieren? Of: Zo zullen zij eten van de vrucht van hun weg, en zich verzadigen met hun raadslagen? Ik ben niet in staat U al mijn zonden te verhalen, maar U kent ze alle. O, HEERE, stel mij in staat met Uw oude dienstknecht David te zeggen: Mijn zonde maakte ik U bekend, en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet. Ik zeide: Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor den HEERE; en Gij vergaaft de ongerechtigheid mijner zonde. Vergun mij, HEERE, dat ik de zegeningen mag voelen van iemand wiens zonden vergeven zijn, wiens zonden bedekt zijn door het kostbare bloed van de verzoening. U hebt gezegd: Neig uw oor tot mij en uw ziel zal leven en Ik zal met u een eeuwig verbond oprichten, en u geven de gewisse weldadigheden van David.

Ik wens de volstrekte zekerheid en behoudende genade te aanvaarden die aangeboden zijn door Christus, de Middelaar van het eeuwig blijvend verbond, en ik wens, slechts door genade, Christus hartelijk te omhelzen als mijn enige en algenoegzame Redder. HEERE, hierbij geef ik mij aan U over, om U in alle dingen en voor altijd te dienen.

Ik erken de geschriften van het Oude

en Nieuwe Testament als het woord van God, en als het enige, onfeilbare richtsnoer voor het geloof en het leven. Ik erken dat de Geloofsbelijdenis van Westminster en de Grote en Kleine Catechismus geheel gefundeerd zijn op dat woord.

Ik erken het Goddelijk recht en de basis van de presbyteriale kerkregering.

Ik bevestig de eeuwig blijvende betekenis van onze nationale verbonden en de goddelijke basis van het plechtig verbond (Solemn League) en in verband daarmee de blijvende plicht die steeds te belijden en onder de invloed daarvan te pogen dit plechtig verbond getrouw te handhaven en de principes van de reformatie te verspreiden.

En, met de HEERE als mijn Sterkte, zal ik in de praktijk ernaar streven mijn gelofte aan God de Verlosser te versieren door onberispelijk naar al Zijn geboden en instellingen te leven.

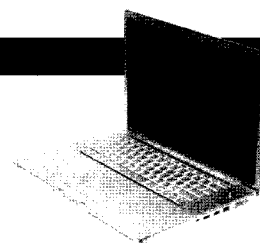
Opnieuw belijd ik mijn zwakheid; ik smeek U ernstig, o Vader der barmhartigheden, door Uw Zoon, Jezus Christus, mij genadig te zijn en mij in staat te stellen, door de kracht van Uw almachtige genade, mijn verbond niet te verbreken en elke plicht te doen. Trek mij, zo zal ik U nalopen. O, trek mij, Jezus, door Uw kracht en trek mij door Uw liefde, dan zal ik tot u vlieden om door Uw armen omhelsd te worden.

Ik sluit dit verbond in tegenwoordigheid van de almachtige God, Die de Kenner is van alle harten, met de ware bedoeling om dit alles te volbrengen, in de wetenschap dat brekers van het verbond gerekend worden tot de ergste zondaars. En ik onderteken met mijn naam dit verbond, dat ik met eigen hand geschreven heb.

*Gedateerd: Glasgow, 11 april 1868,
Robert Gordon Hutcheson*

3

Mediawijsheid

De kijkkast bekeken

Ton gaat achter de computer zitten. Van zijn klasgenoten hoorde hij vandaag dat er een interessante tv-uitzending was gisteren. Hij surft naar "Uitzending gemist" en bekijkt alsnog het programma.

Niet zo lang geleden waren televisie en computer aparte apparaten. Op de computer kon je geen tv-programma's zien en met de televisie kon je geen tekst verwerken. Tegenwoordig komen heel veel mogelijkheden samen in één apparaat. Het is zelfs mogelijk om op een mobieltje 'tv te kijken'.

Wat betekent dit in de praktijk? Zijn argumenten die we vroeger gebruikten tegen het bezit en gebruik van televisie nog wel geldig? Jarenlang konden vaders en moeders het af met de uitspraak: 'Wij halen de wereld niet in huis'. In gezinnen was voor de televisie ('de kijkkast van de duivel') geen plaats. De argumenten achter de afwijzende reactie op de televisie hebben echter nog niets aan waarde ingeboet.

Synode van 1953

De synode van de Gereformeerde Gemeenten van 1953 veroordeelde het gebruik van televisie in de gezinnen, of anderszins tot vermaak. Ook latere synodes hebben in deze zin over het gebruik van de televisie gesproken. Argumenten die in de discussies aan de orde kwamen waren: de televisie brengt slechts leeg amusement, maar bijvoorbeeld ook het misbruik van Gods naam.

Deze besluiten hebben als het ware behoudend gewerkt. Door de televisie uit de gezinnen te weren, voorkwamen ouders dat een stortvloed van werelds, zondig vermaak de gezinnen binnenstroomde. De afwezigheid van televisie had een positief effect: de onrust die de televisie zo gemakkelijk veroorzaakt, werd voorkomen. Heel wat gezinnen in Nederland combineren het avondeten met het kijken naar tv-programma's. Kijken met het bord op schoot. De hele avond blijft het beeldscherm aan staan. De gemiddelde Nederlander kijkt ongeveer tien uur televisie per week.

Blik op de buis

Andries Knevel werkt al jaren bij de Evangelische Omroep. Hij heeft verschillende boeken over de televisie geschreven. In zijn boek "De wereld in huis" (1991) schrijft hij: 'Ik ben er echter wel van overtuigd dat televisie in het proces dat sinds het einde van de zestiger jaren ontstaan is, naar een maatschappij zonder normen en waarden, waarin het egoïsme, individualisme en de losbandigheid de boventoon voeren, de belangrijkste 'aanjagende' factor is geweest'.

Later, in 1997, schreef Knevel het boek "Blik op de buis". In dit boek geeft hij aan dat onderzoek onder kerkelijke gezinnen die televisie bezitten uitwijst dat de tv drempels verlaagt. Programma's waarvan men weet dat die in het licht van de Bijbel niet bekeken kunnen worden, verslaan onder deze gezinnen hun duizenden.

Knevel is sinds het schrijven van "De wereld in huis" alleen nog maar pessimistischer gestemd geraakt, als hij naar het televisie-gebruik in de christelijke kring kijkt. De gezinnen die televisie kijken, doen dat nauwelijks selectief. 'Dan druk ik me nog voorzichtig uit', schrijft hij. Hij adviseert gezinnen waar nog geen televisie is met klem om dan ook geen televisie in huis te nemen.

Andere redenen

Behalve dat televisie drempelverlaagd werkt en allerlei zonden via beeld en geluid in huis brengt, zijn er nog meer redenen te noemen waarom televisie geen plaats moet hebben in onze gezinnen.

De televisie toont ons beelden van de wereld om ons heen en de kijkers denkt al gauw dat deze wereld er zo werkelijk uit ziet. Kijkers meten de beelden niet zo zeer af aan wat zij vinden en weten. Eerder is het omgekeerde waar: de beelden vormen wat wij denken en goed vinden. Dat is wat beeld-journalisten graag zien. Zo noemt Andries Knevel als voorbeeld het euthanasie-debat. Tijdens een interview op televisie wordt een warm voorstander van euthanasie geïntroduceerd als 'onafhankelijk' deskundige.

Televisie lijkt de grenzen te zoeken van wat kan en mag. Sterker nog, allerlei programma's zijn erop uit om over de grenzen heen te gaan. Wie de Tien Geboden legt naast de inhoud van televisieprogramma's schrikt van het resultaat. Het overschrijden van grenzen is nu juist iets wat aansluit bij

het menselijk hart. Het zou ons moeten doen huiveren.

Om nog niet meer te noemen: de televisie doet afbreuk aan de leescultuur. Samen met andere beeldinstrumenten zorgt de tv voor een onophoudelijke stroom aan beeld en geluid en wordt de stilte ruw verstoord. Veel openbare gelegenheden hebben tegenwoordig een scherm hangen. Stilte is nodig, niet alleen om te lezen, maar ook om het gelezene te overdenken. Er lijkt steeds minder tijd over te blijven voor het 'goede' boek.

En nu?

Nu gebruikers van internet allerlei tv-programma's kunnen bekijken via de computer is het nodig dat we als gezinnen bovenstaande argumenten tegen televisie opnieuw helder voor ogen houden. De gevaren zijn niet minder geworden.

Nog steeds is het aanbod van televisie en andere media hoofdzakelijk gericht op plat vermaak, op leeg amusement. Een aanslag op onze kostbare genadetijd.

Nog steeds is het menselijk hart nieuwsgierig. Een mens wil steeds meer zien. De normen daarbij verbleken. De glijdende schaal treedt in werking. Nog steeds zorgt de televisie ervoor, schokkender dan vroeger, dat

de normen van de kijkers vervagen. De zonde stroomt de huizen en ons denken binnen. De kijker wordt vergiftigd. Tot de dood erop volgt.

Al is de verschijningsvorm veranderd van televisie naar computerscherm, toch blijven de inhoudelijke argumenten tegen programma's die geestdodend en zielsverwoestend zijn onverminderd van kracht.

'Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem. Want al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vleses en de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens, is niet uit den Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid; maar die den wil van God doet, blijft in der eeuwigheid'" (1 Johannes 2:15-17).

(wordt vervolgd)

Commissie Moderne Media

Contact

Als er vragen zijn, kunt u reageren via: info@commissiemediagg.nl of schriftelijk aan de Commissie Moderne Media, p/a. L.A. Kroon, Harzstraat 26, 3446 DM Woerden.

Is iemand krank onder u?

Om met een zieke te kunnen meeleven, moeten we ons proberen in te leven in zijn (of haar) situatie. Daarvoor moeten we de zieke bezoeken en allereerst naar de zieke luisteren. Verder is het goed om ons steeds de vraag te stellen: Wat betekent ziek zijn eigenlijk? We zijn allemaal wel eens een dag of meer dagen ziek geweest door een griep of iets dergelijks, maar als het om andere ziekten gaat, wat houdt medemensen dan bezig?

In het verleden groeiden generaties op met zieken in hun directe omgeving. Je zag ze op weg naar school voor het raam van het huis liggen. In het eigen huis, of er direct ernaast, woonde een zieke opa/oma. De dagelijkse omgang maakte dat gezonde medemensen van jongs af aan erva-

ring opdeden in de omgang met zieken. In de huidige samenleving is dit anders, omdat ook door de verbeterde hygiëne en gezondheidszorg er minder zieken in de directe leefomgeving zijn. Daarnaast verblijven vele zwakke en zieke medemensen in tehuizen. Daarom staan we in dit artikel stil bij wat een zieke bezighoudt in het ziek zijn.

Alles is anders

Ziekte maakt dat alles in één keer anders is. We hadden gedacht aan het werk te gaan, ziekte maakt dat dit echter niet gaat. Zeker bij ernstige ziekte verdwijnen onze normale dagelijkse bezigheden uit het beeld en gaat de ziekte ons leven bepalen. Onze vrijheid kan drastisch worden ingeperkt. Konden we overal naartoe,

de ziekte maakt dat we soms niet eens meer op het toilet kunnen komen. Je moet geholpen worden, terwijl we het liefst alles zelf doen. Onze leefwereld schrompelt in één tot de ziekenkamer, of nog nauwer: tot het bed.

Ook een noodzakelijke operatie maakt dat er een streep gaat door onze voornemens, soms voor maanden, soms voor altijd. De omgeving went aan het ziek zijn, maar voor de betrokkene went het nooit. Dit vraagt om verwerking en dat kost tijd. Levenstijd die we soms ook niet meer krijgen.

Veranderingen in onze gezondheid brengen vragen met zich mee, heel wezenlijke vragen, ook ten aanzien van het menselijk bestaan. Ook al leven velen vandaag voor het hier en nu, op het moment dat men ziek wordt, wordt men door hele andere vragen beheerst. Vragen naar: hoe het verder moet, hoe het verder zal gaan, wat de bedoeling van alles is.

Ziekte bepaalt bij het voorbijgaan van het leven, en ook bij het sterven. Je kunt bij een zieke onkerkelijke buurman opeens belangstelling aantreffen naar de antwoorden die de Bijbel in deze situaties geeft. In je trouwe kerkelijke meelevens kom je zelf ook voor de vraag te staan: wat is de waarde van alles waar ik druk mee was in het licht van de eeuwigheid. Gedachten rond zonde en schuld kunnen mensen bezighouden. Het is, levend onder Gods Woord, onmisbaar dat we de oorzaak van alle ziektes in de zondeschuld gaan leren zien.

Onzekerheid

De aantasting van onze gezondheid brengt heel veel onzekerheid met zich mee. De ene komt met lichamelijke klachten eerder bij de huisarts terecht dan de ander. Hoe komt het dat ons lichaam opeens zo anders reageert, en wat zullen daar de consequenties van zijn? Goedbeschouwd hadden we er nog nooit echt bij stilgestaan dat we een hart hadden, tot dat er hartritme stoornissen komen. Hoe kan dit? Herhaalt zich dat? Beperkt me dat in het doen en laten? In onze westerse samenleving hebben we heel veel verwachting van het medisch kunnen en kennen. Een diagnose is echter nogal eens moeilijk te stellen. Onderzoeken vragen veel tijd. Uitslagen laten op zich wachten. Dit brengt grote onzekerheid met zich mee. Wat zal het zijn? Is er wat aan te doen? Als er niets aan te doen is, wat dan?

Onderzoek en onzekerheid kunnen ons geheel in beslag nemen. Men kan in beslag genomen worden door het verlangen om de uitslag te weten, een ander verstoopt zich juist voor de uitslag. Met de uitslag is de onzekerheid echter niet ten einde. Er ontstaat onzekerheid over het verdere verloop van de ziekte.

Als er een operatie plaats moet vinden, troosten we ons met de gedachte dat het wel mee zal vallen, want er staat maar een week ziekenhuisopname voor, volgens de dokter. Hoe vaak gaat het anders! En nog vaker valt de nasleep van de opname tegen. Zal ik nog ooit de oude worden?

Gods Woord moet in de omstandigheden van de zieke en zijn familie opengaan. Noden en zorgen mogen en moeten in het gebed aan de Heere worden voorgelegd.

Een echtgeno(o)t(e) en kinderen ervaren van nabij wat het ziek zijn, wat een ziekenhuisopname teweeg brengt. In huis kan dit, korter of langer, soms blijvend, gevolgen hebben. Iemands karakter kan door een ziekte blijvend veranderen. Huisgenoten delen in 'het is alles anders', delen ook in onzekerheid. Het vraagt van de omstanders ook tijd om zich aan te passen aan de veranderingen. In het pastoraat vraagt ook deze groep om aandacht.

Gevoelens peilen

Vele onderwerpen kunnen tijdens een pastoraal bezoek over de ziekte worden besproken. In een pastoraal bezoek is men echter niet geroepen om een diagnose te stellen, noch om op grond van ervaring te vertellen hoe de ziekte verder zou kunnen verlopen. Informeer hoe het staat met de kwaal en wat dat te weeg brengt in het leven. Luisteren is daarbij een kunst. Ook dienen de juiste vragen te worden gesteld om iemand aan het

woord te laten over zijn ervaring in het ziek zijn, juist in relatie tot Gods Woord.

Vraag ook steeds hoe de familie het ziekbed ervaart. Soms is het nodig dit buiten de ziekenkamer te doen, op een ander moment.

Al luisterend, en voor zover mogelijk zich inlevend in de omstandigheden van de zieke, komt men als mens naast een mens te staan, als zondaar naast een zondaar. In die omstandigheden mag en moet men samen luisteren naar wat Gods Woord daarover te zeggen heeft. Gods Woord moet in de omstandigheden van de zieke en zijn familie opengaan. Noden en zorgen mogen en moeten in het gebed aan de Heere worden voorgelegd. In het pastoraat is men in het bidden ook de mond van de zieke die zich opent voor God.

Bij vervolfbezoeken getuigt het van het noodzakelijke meelevens als men nog weet heeft van de kwaal en de stand van zaken rond de behandeling. Vraag bij een kwaal aan een been dan niet in algemeen: 'Hoe gaat het?' maar: 'Hoe is het op dit ogenblik met uw been?' Ook is het gewenst om voor een volgend bezoek te onthouden hoe over de beleving van het ziek zijn in relatie tot Gods Woord is gesproken.

Wat is het nodig om te peilen wat de roepstem, die iedere ziekte met zich meebrengt, uitwerkt op weg en reis naar de eeuwigheid. Om met de zieke te overdenken dat God nodig is in de lichamelijke nood, maar hoe dit er ook op wijst dat God nodig is tot herstel van de grootste kwaal. In alle onzekerheid kan de Heere door genade geven dat het hart rust vindt in Hem.

Barendrecht,

ds. L. Terlouw

Jom Kippoer – Grote Verzoendag

Van half september tot half oktober wordt de grote feestmaand bij het Joodse volk gevierd. Deze maand begint met Rosh Hasjana, de nieuwjaarsdag. De Joodse kalender is anders dan onze kalender. De indeling van de maanden is verschillend. Rosh Hasjana is het begin van de vele bijzondere dagen die worden gevierd in de eerste Joodse maand van het jaar.

Op de tiende dag van de maand is het Grote Verzoendag. Aan deze dag gaan tien bijzondere dagen vooraf. Het zijn de Jamiem Noraiem, de vreselijke dagen. Dit zijn dagen van boete, berouw en inkeer. Men belijdt de zonden die voor God zijn bedreven. Zonder deze boetedagen kan de Grote Verzoendag niet aanbreken.

Zo is het toch ook in het geestelijke leven? Als er iets van verzoening beleefd mag worden, gaat schuldbeleving eraan vooraf. Hoe zou een mens anders weten waarvan hij verlost moet worden? In het Woord komt de orde ellende-verlossing-dankbaarheid in veel gedeelten naar voren. Bij het Joodse volk wordt deze orde zichtbaar in de voorbereiding op de Jom Kippoer. Wel moeten we daarbij opmerken dat er tijdens de dagen van berouw veel uitwendig vertoon is. Op de dag die aan de Grote Verzoendag voorafgaat wordt de zogenaamde Kapporeth geslagen. In de morgen wordt door de mannelijke leden van het gezin een witte haan genomen. Enkele verzen uit Psalm 107 en Job 33 worden geciteerd. De witte haan zwaait men vervolgens drie keer over het hoofd. Daarbij klinkt de spreuk: 'Deze haan zij een plaatsvervangende voor mij, zij een verzoening voor mij, mijn uitwisseling; deze haan moet de dood ingaan; ik echter moge tot een goed, gezond en lang leven gebracht worden in vrede.' Daarna wordt de haan geslacht.

Aan deze plechtigheid worden verschillende betekenissen gegeven. De herkomst van deze handeling is onduidelijk. Het kan zelfs zo zijn dat het Kapporeth-slaan voortkomt uit

bijgeloof. Anderzijds is het duidelijk dat het plaatsvervangend lijden wordt uitgebeeld. Ten diepste is dit van wezenlijk belang voor de Grote Verzoendag. Christus is immers de dood ingegaan in plaats van Zijn doodschuldig volk. Gelukkig is de mens die in de weg van waarachtige schuldbeleving aan de voeten van de Zaligmaker wordt gebracht! Dan wordt het plaatsvervangende Offer gepast, dierbaar en noodzakelijk. Er is geen verzoening mogelijk, zonder voldoening. Op de Jom Kippoer worden verschillende diensten gehouden in de synagoge. Tijdens de eerste dienst wordt het bekende Kol Nidree driemaal door de voorzanger gezongen. Dit lied betekent 'Al onze geloften'. Men vraagt door dit te zingen om nietigverklaring van alle geloften die voor God zijn afgelegd.

Van dit gebruik moet worden gezegd dat het erop lijkt dat vergeving zo gemakkelijk verkregen kan worden. Het zingen klinkt zeer plechtig en ernstig. De melodie en de tekst zijn beroemd geworden. Maar zou God er een behagen in kunnen scheppen? De Heere ziet naar waarheid in het binnenste. Blijkt dit ook niet uit het Oude Testament, in de voorschriften die de Heere Zelf gegeven heeft om de Grote Verzoendag te houden?

In Leviticus 23 lezen we over de verschillende offers die gebracht moesten worden. Offers voor de priesters en offers voor het volk. God eiste de dood van de dieren, Hij eist de dood van een zondaar. Vanwege Zijn gerechtigheid. Als daaraan niet wordt betaald, kan geen verzoening plaatsvinden. Nu gebeurde die verzoening door het bloed. Dit bloed werd opgevangen bij het altaar. Maar vervolgens moest dit bloed der verzoening op de goede plaats worden gebracht.

Is het zo ook niet met het bloed van Christus? Het offer is gebracht op Golgotha. Christus' bloed heeft gevloeid. Maar dit bloed moet op de goede plaats worden gebracht. Het moet

heel persoonlijk aan ons hart worden toegepast. De hogepriester moest het Heilige der heiligen ingaan met het bloed. Hij moest ermee verschijnen voor Gods aangezicht. Wat een aangrijpend moment als het gordijn van de woonplaats Gods één keer per jaar opzij werd geschoven.

Wie kan voor het aangezicht van de Rechtvaardige verschijnen? De Rechtvaardige ziet echter op het bloed. De hogepriester sprengt het op het gouden verzoendeksel en zeven maal vóór de ark op de grond. Voor de zonden van het volk en voor ambtelijke zonden. In de ark ligt de vloekende wet. Die wordt het zwijgen opgelegd door het bloed.

Hoe dierbaar is dit bloed in de toepassing aan het hart! Dan kunt u voor een heilig en rechtvaardig God bestaan. Er is een volk dat na alle weldaden uitziet naar deze grond van verzoening. Dan kun je het, om zo te zeggen, met de nieuwjaarsdag van je geestelijke leven niet meer doen. In de geestelijke dagen van schuldbeleving kun je ook geen grond vinden om voor God te bestaan. Wat is dat een les!

Er is betaald op de Grote Verzoendag. Als het bloed van Christus in de toepassing aan het hart wordt geopenbaard, is er vrede met God.

Tijdens de derde synagogendienst op de Jom Kippoer wordt het werk van de oudtestamentische hogepriester onder de aandacht gebracht. Er is dan ook een drievoudig gebed om vergeving. Als dit gebeurt, vallen gemeente en voorganger op de knieën. Daarmee wil men de volledige onderwerping aan God te kennen geven.

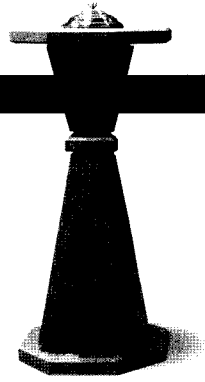
De Heere lere het Joodse volk en ons maar de tollenaarsbede: 'O God, wees mij zondaar genadig'. Dan breekt op Gods tijd ook de Grote Verzoendag aan. Aan het eind van de Jom Kippoer klinkt de sjofar. 'Mijn ziel! Keer weder tot uw rust, want de HEERE heeft aan u welgedaan' (Psalm 116:7).

Lisse,

ds. C. Neele

Eén doop, en de pijn van overdopen

'Eén Heere, één geloof, één doop', zo lezen we in Paulus' brief aan Efeze. Toch zijn er over deze ene doop tal van opvattingen. Is er wel één doop? In enkele artikelen staan we stil bij doop en overdoop. Na een kijkje in de geschiedenis van het baptisme willen we nu gaan luisteren naar de argumenten van baptisten voor de doop na persoonlijke geloofsbelijdenis.

Jongeren, en ook ouderen, kunnen ondertussen danig in de knel komen als ze in gesprek raken met een baptist. Deze heeft niet veel woorden nodig om zijn standpunt duidelijk te maken. 'Het staat gewoon in de Bijbel: eerst geloven, dan dopen'. Teksten worden aangehaald die op catechisatie al zijn geleerd: 'Gaaf dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopende...' (Mattheus 28:19). 'Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden...' (Markus 16:16). 'Is dit niet duidelijk?' vraagt de baptist. 'Als Jezus dit bij de instelling van de doop heeft gezegd, waarom hebben jullie de kinderdoop bedacht? Kunnen baby's hun geloof soms belijden?'

Uitzonderingen

Voordat we gaan luisteren naar de argumenten van baptisten willen we eerst een opmerking maken om de discussie in historisch perspectief te zetten. In zijn boekje "Genade als erfgoed; Het bijbelse recht van de kinderdoop" schrijft ds. A.J. Mensink: 'Na het ontstaan van de eerste christelijke gemeenten is in de gehele christelijke kerk de kinderdoop een bestaande praktijk geweest'. Op deze regel zijn slechts enkele uitzonderingen. In de Vroege Kerk werd namelijk steeds sterker benadrukt dat de doop zelf de zonden afwast. Velen gingen de doop zo lang mogelijk uitstellen, dan waren tenminste alle zonden die voor de doop bedreven waren, vergeven. In de tijd van de Reformatie werd de kinderdoop van een heel andere kant bestreden. Volgens de wederdopers behoorde ook de kinderdoop tot het roomse zuurdesem dat uitgeworpen moest worden. De kinderdoop stelde

mensen op een verkeerde manier gerust. Zij denken dat hun zonden vergeven zijn en worden luie christenen. Het verval van de kerk is volgens de wederdopers dan ook te wijten aan de kinderdoop.

Zelf streefden zij met alle kracht naar een zuivere gemeente van alleen bekeerde mensen. Fel keerden ze zich tegen de kinderdoop, die wel een "ceremonie van de antichrist" werd genoemd. Dit streven naar een gemeente van wedergeboren christenen treffen we nog steeds aan in bijvoorbeeld de Vergadering van Gelovigen. De naam zegt het al.

Philpot

In het vorige artikel zagen we hoe sinds de zeventiende eeuw vanuit Engeland het baptistische gedachtegoed nieuw leven werd ingeblazen. Te verklaren is dat wel. In de Anglicaanse Kerk werd de doop steeds meer tot een ritueel dat vrijwel geen inhoud had. Om deze reden liet iemand als ds. J.C. Philpot zichzelf overdopen, een stap die we nog altijd betreuren, al hebben we hoogachting voor zijn godzaligheid en preken. Ook iemand als Spurgeon, die veel zegen op zijn arbeid mocht zien, behoorde tot de baptisten. John Bunyan was wel baptist, maar hij liet zijn eigen kinderen dopen.

Al met al bleef het baptisme ook in Engeland aan de zijlijn van het kerkelijke leven staan. Tal van getrouwe predikanten, die net zo zeer bezwaren hadden tegen de vormendienst van de Engelse Kerk, bleven voorstanders van de kinderdoop.

Sinds de opkomst van de Pinksterkerken en andere evangelische groeperingen wordt de kinderdoop opnieuw bestreden. De sterke groei van de evangelische beweging zorgt er voor dat de tegenstanders van de kinderdoop getalsmatig sterker worden. Velen zijn ook actief –soms op het opdringerige af– in het verbreiden van hun leerstellingen. Daarom dringen hun argumenten zo krachtig door. Juist dan blijkt ook dat er niet alleen op het punt van de doop, maar in de hele

geloofsleer een diepe kloof gaapt tussen de leer van de Reformatie en de evangelische beweging. Aan de andere kant noemden we al de stroming van reformatorische baptisten die –hun naam zegt het al– wel in de lijn van de Reformatie willen staan, maar toch de kinderdoop verwerpen.

Al met al stellen we vast dat de verwerping van de kinderdoop in de kerkgeschiedenis in de marge van het kerkelijke leven plaatsvond. Nu zegt dit niet alles. Soms werd de zuivere verkondiging van het Woord in kleine groepjes bewaard. Maar dat bijvoorbeeld de Reformatie de leer van de wederdopers zo radicaal afwees, is veelzeggend. Het licht kwam op de kandelaar, het zuivere licht scheen over de sacramenten. Rond het avondmaal woedde nog een hevige strijd, maar rond de doop was er eenheid. Kinderen behoren gedoopt te worden, zo was de vaste overtuiging van alle reformatoren.

Geloofsantwoord

Laten we eens naar de stem van een baptist luisteren. We gebruiken daarvoor vooral het dit jaar verschenen boekje "Dopen wat mondig is" van Jelle Horjus (Uitg. Unie van Baptisten Gemeenten Nederland, Barneveld). We citeren: 'In de doop is God in de eerste plaats aan het werk, Die in Jezus Christus onze zonden vergeeft en afwast en ons leven verlost en vernieuwt... Wat op Golgotha en de Paasmorgen door God gedaan werd, wordt in onze doop op ons toegepast en in beeld gebracht'.

In de doop gebeurt er dus iets: Gods genade wordt zichtbaar aan de mens geschonken. Maar de dopeling moet dit wel in geloof ontvangen. Daarom moet er eerst een geloofsbelijdenis plaatshebben. Op die manier wordt het verbond, dat van God uitgaat, door de mens bekrachtigd. 'Zo ervaart de dopeling bij zijn onderdompeling de rijkdom van Gods verlossingswerk, als een genadig, barmhartig en liefdevol ingrijpen van God'.

Het geloofsantwoord van de mens is dus een onmisbare voorwaarde om de doop te bedienen. Zonder dit antwoord is het verbond niet wederzijds en is er geen sprake van een echte doop. Als kinderen gedoopt zijn, zijn ze dus niet met een echte doop gedoopt. En dus, zo redeneren de meeste baptisten, zijn deze kinderen *niet* gedoopt. Ze ondergingen immers een onbijbels ritueel. Baptisten spreken daarom niet van 'overdopen' als iemand uit de reformatorische kerken in hun kring de doop ondergaat. Als ze

niet met een echte doop zijn gedoopt, worden ze niet *overgedoopt*, maar eenvoudig gedoopt.

Is de doop dan niet in de plaats van de besnijdenis gekomen? Nee, zeggen baptisten. Zij benadrukken het verschil tussen het Oude en het Nieuwe Testament. In het Oude Testament, zo legt Horjus en met hem anderen uit, kwam men door geboorte in het verbond Gods. Maar dat is in het Nieuwe Testament radicaal veranderd. Daar gaat het om het geloof in Jezus als Zaligmaker. Je komt in het nieuwe verbond 'door het geloof, door persoonlijk en bewust antwoord te geven op de oproep van Jezus'.

God stelt Zijn verbond nu open voor alle mensen, maar dat vraagt wel om een antwoord. Wel, zo is de doop een 'openbare aanvaarding van de volbrachte verzoening in de dood en de opstanding van Jezus Christus'. Door de doop wordt iemand publiekelijk opgenomen in het volk van God.

Zaad van Abraham

Binnen kringen van de reformatische baptisten wordt dit onderscheid tussen Oude en Nieuwe Testament eveneens benadrukt. In een artikel op internet zet C.G. van Kralingen deze visie helder uiteen. De gemeente van het Oude Testament bestond uit het zaad van Abraham, de gemeente van het Nieuwe Testament uit het geestelijke zaad van Abraham, ofwel uit wedergeboren christenen. Wie kinderen doopt, leeft eigenlijk nog in de tijd van het Oude Testament, waar de kinderen de besnijdenis ontvingen, zo stelt Van Kralingen.

Wat is de betekenis van de doop voor reformatische baptisten? 'Door de doop maken we zichtbaar dat we reeds deel zijn gaan uitmaken van het lichaam van Christus, de gemeente, door het geloof'. Jezelf laten dopen is een publieke geloofsbelijdenis. Deze visie staat heel dicht bij die van de baptist Horjus.

Ook Van Kralingen verbindt een radicale consequentie aan zijn visie. De kinderdoop is niet bijbels, dus gedoopte kinderen zijn niet echt gedoopt. 'Daarom is er in feite ook geen sprake van overdopen, maar van dopen'. Met andere woorden, tientallen miljoenen christenen wereldwijd beelden zich al vele eeuwen in dat zij gedoopt zijn! Calvijn? Ongedoopt gestorven! Voetius? Nooit écht gedoopt! Boston? Vele malen het Avondmaal mogen vieren, maar gedoopt? Nee, dat niet! Ze hebben als baby in de kerk wat water over hun hoofd gekregen, de Naam van de

Drie-enige God is uitgesproken, maar dat was allemaal maar een ijdele inbeelding. Ze hebben zich allemaal jammerlijk vergist. Mocht Luther in zijn grote aanvechtingen vertroost worden door zijn doop? Ongegronde troost! Immers, daar was niets bijbels met hem gebeurd.

Zouden baptisten nooit terugschrikken van zulke conclusies die verbonden zijn aan hun doopleer en aan hun vergaande uitspraken over de kinderdoop?

Discipel

We hebben nauwkeurig willen luisteren naar het boekje van Horjus om de standpunten van baptisten te leren kennen. Binnen de breedte van de evangelische beweging zijn ook andere stemmen te beluisteren. Voor iemand als dr. W.J. Ouweneel is de doop niet zozeer een publieke belijdenis van de geloofskeuze van de dopeling. De doop is voor hem een ingang tot een heilig leven, een verplichting om voor

God te leven. Het is als het ware een toelatingsexamen tot het discipelschap. In de doop laat de dopeling zien dat hij een "discipel van Jezus" zal zijn. Hoe vertalen zich deze theologische standpunten in de praktijk? Hoe beleven baptisten hun volwassendoop? We willen één stem laten klinken om in een volgend artikel de argumenten van de baptisten te toetsen aan de Bijbel. Op internet kwam ik het volgende getuigenis tegen: 'We willen jullie graag laten weten dat we ons gisteren hebben laten dopen. We zijn een paar jaar geleden enorm geraakt door God, door Zijn liefde, Zijn trouw en Zijn almacht. Sindsdien is er veel veranderd in en voor ons. We kunnen niet anders dan ons leven aan Hem geven, en dat hebben we gisteren mogen belijden en we zijn het badwater ingegaan, zoals Jezus daartoe de opdracht heeft gegeven. Hem behoren we toe'.
(wordt vervolgd)

Middelburg, ds. J.M.D. de Heer

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Apeldoorn en Middelburg-Zuid:

ds. J.J. Tanis te Kampen;

Te Opheusden:

ds. D. de Wit te Rijssen-West;

Te Rotterdam-IJsselmonde:

ds. P. Melis te Veen.

BEDANKT

Voor Genemuiden:

ds. A. Schot te Nunspeet.

■ MEDEDELING CURATORIUM THEOLOGISCHE SCHOOL

Het Curatorium heeft in overleg met de ZGG voor student J. IJsselstein het volgende voorbereidingstraject afgesproken. Hij zal de lessen aan de Theologische School volgen tot december 2009. Daarnaast loopt er voor hem al enige tijd een toerusting missiologie. In december krijgt hij de gelegenheid om een aantal weken taalstudie te doen in Indonesië. Het voornemen van het Curatorium is om daarna student IJsselstein Deo Volente in februari 2010, na een met goed resultaat afleggen van het examen, beroepbaar te stellen. Na de examinering en beroepbaarstelling is het de

wens van student IJsselstein om uit te gaan naar een zendingsveld.

De Heere verlene Zijn goedkeuring aan deze plannen. Het is de opdracht van de Koning van de Kerk: "En dit Evangelie des Koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volken." Hij zegene de toerusting en gedenke student IJsselstein en zijn gezin in de weg, die zij zullen gaan.

Namens het Curatorium van de

Theologische School,

Ds. J.J. van Ekeveld, voorzitter

Ds. M. Karens, secretaris

■ DOVENDIENST TE DORDRECHT

Op **3 oktober** hoopt ds. C.J. Meeuse voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Dordrecht, Mauritsweg 286. Aanvang: 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2009

Pag. 355, **gemeente WESTZAAN.**

Scriba is nu: J.W. Tanger, J.J. Allandstraat 389, 1551 RH Westzaan, tel. 075-628 07 95.

■ HERINNERING; BIJEENKOMSTEN COMMISSIE ONDERWIJS

De Commissie Onderwijs, ingesteld door de Generale Synode, belegt deze maand op vier plaatsen voorlichtingsavonden voor kerkenraadsleden. Zie hiervoor ook de recente artikelen in De Saambinder van ds. J. Schipper, lid van de commissie. De bijeenkomsten worden gehouden in een zaal van de kerkgebouwen in de hieronder genoemde plaatsen, aanvang 19.30 uur.

Datum	Plaats
Dinsdag 6 oktober	Goes
Donderdag 8 oktober	Bodegraven
Donderdag 15 oktober	Ridderkerk
Donderdag 29 oktober	Apeldoorn

Opgeven graag aan: L.A.Jansen, Daam Fockemalaan 62, 3818 KG Amersfoort, of lajansen@kliksafe.nl

■ APPELAVONDEN DISTRICTEN +16 JBGG

Dirksland

Op **zaterdag 3 oktober** zal in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Dirksland, Mozartsingel 2, een appelavond worden gehouden voor +16 jongeren van het district Flakkee. Inleider: dhr. S.D. Post over het thema 'Het zaad in goede aarde...?!' Aanvang: 19.30 uur. Collecte voor het districtswerk.

Lelystad

Het district Noord-Oost +16 van de JBGG organiseert op **zaterdag 3 oktober** een appelavond over het thema "Leer ons bidden", n.a.v. het Onze Vader. Spreker: ds G. van Manen. Locatie: kerk Geref. Gemeente te Lelystad, Zuiderwagenveld 12. Aanvang: 19.45 uur.

■ ZANGAVONDEN

Borssele

De Ring Zeeland van de Bond van Zangverenigingen van de Geref. Gemeenten organiseert op **zaterdag 10 oktober** een koor- en samenzangavond in de kerk van de Geref. Gemeente te Borssele. Hieraan werken mee: het jeugdkoor "David" uit Borssele, het gemengd koor "Crescendo" uit Tholen. Collecte t.b.v. Helpende Handen, afd. De Bevelanden, Flakkee/Schouwen/Tholen en Walcheren/Zeeuws

-Vlaanderen. Opening: ds. C. van Krimpen. Aanvang: 19.30 uur.

Brakel

Op **zaterdag 3 oktober** wordt er in de Hervormde Kerk te Brakel, Marktplein 1, een psalmzangavond gehouden. Medewerken hieraan zijn: het kinderkoor "Samuël" en het jongerenkoor "Con Forza" met bovenstem uit Poederloijen. Ouderling G. de Boef van de Geref. Gemeente te Poederloijen heeft de leiding. Aanvang: 19.30 uur.

Capelle a/d IJssel

Op **zaterdag 3 oktober** verzorgt het gemengd koor "Deo Juvante" uit Capelle a/d IJssel/Rotterdam een zangavond rond het thema "Calvijn" in de Dorpskerk te Capelle a/d IJssel, Kerklaan 2. Naast koorzang zal er ook samenzang zijn. Ds. W. Silfhout verzorgt de opening en de sluiting. Ds. W. Visscher uit Amersfoort zal een referaat houden over "Calvijn en.....". Collecte t.b.v. Bijbelverspreiding. Aanvang: 19.30 uur.

Goes

Op **zaterdag 10 oktober** wordt er in de Sionkerk van de Geref. Gemeente te Goes, Louise de Colignylaan 177, een psalmzangavond gehouden onder het thema: "Psalmen uit het leven van David". Ds. J.M.D. de Heer zal de te zingen psalmen inleiden. Sluiting door: ds. C.J. Meeuse. Collecte t.b.v. deputaatschap voor Israël. Aanvang: 19.30 uur.

Houten

De Ring Midden van de Bond van Zangverenigingen van de Geref. Gemeenten organiseert op **zaterdag 10 oktober** een koor- en samenzangavond in de Eskolkerk van de Geref. Gemeente te Houten, Poldermolen 1. Opening door: ouderling J. Verhoeff. Dhr. J.C. Heijboer zal namens het deputaatschap Bijbelverspreiding een appelwoord spreken. Naast samenzang zullen hieraan medewerking verlenen: het gemengd koor "Sursum Corda" uit Zeist, het gemengd koor "Psalmzingt den Heere" uit Waarder en het jongerenkoor "Deo Juvante" uit Geldermalsen. Collecte t.b.v. Deputaatschap Bijbelverspreiding. Aanvang: 19.30 uur.

Hardinxveld-Giessendam

De activiteitencommissie Sliedrecht organiseert op **zaterdag 17 oktober** een zangavond in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Hardinxveld-Giessendam, Buitendams 118. Algehele leiding: ds. W.J. Karels, die ook een meditatie zal verzorgen. Deze avond zal op een CD worden opgenomen. Collecte en opbrengst verkoop CD: t.b.v. kerkbouw te Sliedrecht. Aanvang: 19.30 uur.

Nunspeet

Op **zaterdag 3 oktober** wordt er in de Hervormde Dorpskerk te Nunspeet een zangavond gehouden, waarop een CD van de hieraan deelnemende koren wordt gepresenteerd. Deze koren zijn: het gemengd koor "Jubilate Deo", het jongerenkoor "Nil Sine Deo" en het kinderkoor "Kinderklanken" uit Nunspeet. Opening door: ouderling A. Kroneman van de Geref. Gemeente te Nunspeet. Aanvang: 19.30 uur. Collecte t.b.v. het in aanbouw zijnde hospice te Nunspeet.

Zutphen

Op **zaterdag 3 oktober** organiseert de VOGG haar jaarlijkse Landelijke Orgel- en SamenzangDag (LOSD) in de St. Walburgiskerk te Zutphen, Kerkhof 3. Ochtendprogramma: 10.30-12.30 uur, middagprogramma: 14.00- 16.00 uur. Zowel organisten (amateurs en professionals) alsook muzikliefhebbers zijn hartelijk welkom. Meer info op www.kerkenmuziek.nl.

Zwijndrecht

Op **zaterdag 10 oktober** is er een zangavond in de kerk van de Geref. Gemeente van Zwijndrecht, Burg. Janssenlaan 37. Hieraan werken mee: het jeugdkoor "De Kleine Lofstem" en het gemengd koor "Canticum" uit Zwijndrecht, het mannenkoor "Rehoboth" uit Klaaswaal en enkele instrumentalisten. Algehele leiding: ds. J. Veenendaal. Sluiting: ouderling J. Verschoor. Collecte t.b.v. renovatie kerkgebouw plaatselijke Geref. Gemeente.

■ CONTACTDAG "HELPEDE HANDEN" TE 'S-GRAVENPOLDER

Op **zaterdag 10 oktober** is er een contactdag voor mensen met een lichamelijke handicap. Aanvang: 10.45 uur. 's Morgens hoopt dr. H.J. Agteresch te spreken over "ziekten in de Bijbel". 's Middags hoopt mw. M.J. Agteresch-Broere een diaserie te laten zien over aids in Afrika. Locatie: kerkgebouw van de Geref. Gemeente te 's-Gravenpolder. Belangstellenden zijn ook welkom. Bij deelname aan broodmaaltijd graag vóór 7 oktober opgeven bij het landelijk bureau:

e-mail info@helpendehanden.nl
tel. 0348-489970.

■ TOOGDAG GBS IN BARNEVELD

De Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) belegt op **zaterdag 10 oktober** haar 44ste toogdag. Plaats: Rehobothkerk Nairacstraat 24 te Barneveld. De vlakbij gelegen Veluwehal zal worden gebruikt als overblijfruimte tussen de morgen- en middagbijeekomst.

De morgenbijeekomst begint om 10.30 uur. Opening door ds. P. Blok, voorzitter van de GBS. Daarna hopen te spreken ds. A.C. Rijken uit Gameren en ds. G. Gerritsen uit Ontario (Canada). Pauze van 12.30-14.00 uur. In de middagbijeekomst hopen te spreken: ds. C. Hogchem te Barneveld-C en ds. A. van Heteren van Urk. Ds. Van Heteren zal ook de sluiting verzorgen.

■ INFORMATIEMARKT OVER AUTISME

Zaterdag 10 oktober is de Landelijke Dag Psychische Gezondheid. Op deze dag organiseert Eleos een informatiemarkt over autisme (spectrumstoornissen). Het thema van deze dag is: Hoe autismevriendelijk bent u? De dag heeft als doel meer bekendheid te geven aan deze psychische aandoening, en om meer begrip te krijgen voor mensen die een vorm van autisme hebben.

Op de informatiemarkt geven medewerkers van Eleos via workshops en presentaties informatie over: autisme in al haar vormen (bij kinderen en volwassenen), verschillende soorten behandeling en begeleiding - van ouderbegeleiding tot partner- en echtparengroep -, hoe het is als je broer of zus een vorm van autisme heeft, wonen en werken met autisme en de invloed van autisme op het geloofsleven.

De informatiemarkt is vrij toegankelijk zonder aanmelding en wordt gehouden in de Immanuelkerk, Plevier 2 te Bunschoten van 10.00 tot 15.00 uur.

■ NAJAARSCOLLECTE VOOR DIACONALE ZENDING 2009

Al sinds de jaren '70 wordt in onze gemeenten de najaarscollecte gehouden voor het medisch zendingswerk. In de loop van de tijd is in sommige opzichten de aard van het zendingswerk veranderd en heeft met name de Woordverkondiging nadrukkelijker de aandacht gekregen. Dit neemt niet weg dat er geen ruimte bleef voor de 'daad'. Daarom is de najaarscollecte later bestemd voor het diaconale werk.

Veel diaconale activiteiten bevinden zich op het grensvlak van Woord en daad en

daardoor op het grensgebied van het werk van de deputaatschappen Zending en Bijzondere Noden. Deze deputaatschappen hebben zich daarom bezonnen om de onduidelijkheid over de bestemming van deze collecte weg te nemen en hebben besloten om de najaarscollecte gezamenlijk aan te bevelen.

De najaarscollecte van dit jaar zal worden bestemd voor een aantal projecten van de Zending en Bijzondere Noden te weten: ondersteuning van het onderwijs in Nigeria en Papua, alfabetiseringswerk in Ecuador, oriëntatie op nieuw zendingsgebied op Papua, gezondheidszorg in Oost-Azië en uitbreiding ondersteuning MAF-piloten op Papua.

Van harte bevelen wij deze collecte in uw

middadigheid en voorbede aan. In Paulus' dagen mochten de Korinthiërs geven van hun overvloed aan de gemeente van Jeruzalem. Geven van datgene wat ze eerst zelf ontvangen hadden. Het was ten diepste ook niet hun bezit. Zo mogen èn de gevers èn de ontvangers met de gaven eindigen in de Heere, de Gever van alle goeds (2 Kor. 1:11).

Zending Gereformeerde Gemeenten
Bijzondere Noden

Voor alle in dit nummer genoemde
toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 4 OKTOBER 2009

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 15.30 uur ds. Labee; Alblasserdam 9.30 leesdienst en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Kleppe; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Hogchem; Benthuisen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur (H.A.) ds. Paul en 19.00 uur stud. IJsselstein; Bodegraven 16.30 uur ds. Kattenberg; Boskoop 19.00 uur ds. Clements; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 14.30 uur ds. De Leeuw; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 16.30 uur ds. Driessen; Dinteloord 14.30 uur ds. Bakker; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 uur ds. J. Karels; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 19.00 uur ds. Van Gelder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Enkhuizen (in de Ontmoetingskerk) 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enschede 17.30 uur ds. Visscher; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. Visscher; Ermelo 14.30 uur ds. Van Manen; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur

stud. Visser; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. Driessen en 18.00 uur ds. Van Rijswijk; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hellevoetsluis 18.00 uur ds. Silfhout; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. Joosse; Herkingen 10.00 en 18.00 uur stud. Baaijens; Hoofddorp 9.30 en 15.30 uur ds. Hoogerland; Hoogvliet 16.00 uur stud. Visser; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van Ruitenburg; Kamperland 15.30 uur ds. Baan; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. Hoogerland; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 19.00 uur ds. L. Blok; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 uur leesdienst en 14.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Mijdrecht 15.30 uur ds. Boogaard; Moerkapelle 18.30 uur ds. Van Eckveld (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nieuwe Tonge 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Nisse 14.30 uur ds. Meeuse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. Schot; Ooltgensplaat 19.00

uur stud. Maljaars; Oostvoorne 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. Silfhout; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Poortugaal 14.30 uur ds. Brugge; Puttershoek 15.00 uur ds. Pater; Rhenen 10.00 uur ds. Van Gelder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Van Krimpen; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. Terlouw; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur stud. Maljaars; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 18.45 uur ds. Kattenberg; Sint Philipsland 14.30 uur ds. Schipper; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur leesdienst; Soest 9.30 uur ds. Van Eckveld en 19.00 uur ds. Schot; Spijkenisse 19.00 uur ds. P. Mulder; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur leesdienst; Terneuzen 15.30 uur ds. Tuinier; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. Van der Net; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 15.30 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 15.30 uur ds. W. Harinck; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur (H.D.) ds. Karens; Wierden 15.00 uur ds. De Wit; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 en 14.00 uur stud. IJsselstein; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 6 OKTOBER 2009

Aalburg 19.30 uur ds. Hakvoort; Gemeuiden 19.30 uur ds. Van Dieren; Moerkapelle 19.30 uur ds. De Heer; Nijkerk 19.30 uur ds. Van Eckveld; Ouddorp 19.30 uur ds. Van Krimpen (H.D.); Poederooyen 19.30 uur ds. Verschuure; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Kleppe.

■ WOENSDAG 7 OKTOBER 2009

Brakel 19.30 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Melis; Doetin-

chem 19.30 uur ds. Van Eckveld; Eindhoven 19.30 uur ds. Schot; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. Bakker; Hardinxveld-Giesendam 19.30 uur ds. De Wit; Herkingen 19.30 uur ds. Van Gelder; Hoogeveen 19.30 uur ds. Van Manen; Hoogvliet 19.45 uur ds. Karens; Kamperland 19.30 uur ds. Hakvoort; Oosterend-Texel 19.00 uur ds. Bredeweg; Puttershoek 19.30 uur ds. Baan; Rhenen 19.30 uur ds. Verweij; Soest 19.30 uur ds. Gunst; Terneuzen 19.30 uur ds. Brugge; Utrecht 20.00 uur ds. Vermeij; Vlaardingen 19.30 uur ds. Van Belzen; Zaandam 19.30 uur ds. Driessen.

■ DONDERDAG 8 OKTOBER 2009

Apeldoorn 19.30 uur ds. Visscher; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Delft 19.30 uur ds. Pater; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. L. Blok; Houten 19.30 uur stud. IJsselstein (zendingsdienst); Kapelle-Biezeling 19.45 uur ds. Baan; Meeuwen 19.30 uur ds. Verweij; Melissant 19.30 uur ds. Van der Net; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Karens; Ooster-

land 19.30 uur ds. Meeuse; Opheusden 19.30 uur ds. Beens; Sint Annaland 19.30 uur ds. De Heer; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Hoogerland; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur ds. Brugge; Zwolle 19.30 uur ds. Vogelaar.

■ VRIJDAG 9 OKTOBER 2009

Kootwijkerbroek 14.00 uur ds. Beens (huw.bev.); Middelharnis 14.15 uur ds. Bakker (huw.bev.); Moerkapelle 13.45 uur ds. Clements (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Barellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

Begrafenisonderneming STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. – Geen crematies –

Voor een zorgzame begeleiding

Scharpenzeel e.o.
Zaaiers
Tel. 033 277 9555
Weg 411
20 Scharpenzeel
Call center 024 411
033 277 9555

Nazomeren in Elspeet in een luxe bungalow:

www.dewildkansel-elspeet.nl

T 010 4519141, M 06 44423215

www.plexat-elspeet.nl

T 078 6195498, M 06 50426385

www.taberna-elspeet.nl

T 078 6122667, M 06 28272379

Zojuist verschenen:

deel 29 van de preken serie 'Een zaaier ging uit...'

Ds. J. Driessen	Petrus' kruisweg achter Jezus (Joh.21:18-22)
Ds. M. Golverdingen	David in de spelonk van Adullam (1 Sam.22:1-2)
Ds. C. Harinck	De weg tot geloofsverzekerdheid (2 Petr.1:10b)
Ds. F. Harinck	Gods goedertierenheid (Rom.2:4)
Ds. R. Kattenberg	Mozes' nodiging aan Hobab (Num.10:29-32)
Ds. P. Mulder	Voorbijgaan of eeuwig blijven (1 Joh.2:17)
Ds. P. van Ruitenburg	Vrede en de wet (Rom.8:2-6)
Ds. A. Snoep	Tweeërlei kerstfeest (Joh.1:11-12)
Ds. W. Visscher	De bespottung van Jezus (Matth.27:41-42a)
Ds. C.G. Vreugdenhil	Het Evangelie de kracht van God tot zaligheid (Rom.1:16-17)

Prijs: € 8,95 (excl. verzendkosten)

Te bestellen bij:

Uitgeverij De Zaaier

Telefoon: 0118-584818

E-mail: h.dekorte@hotmail.com

Het is mogelijk u te abonneren op de preken serie.
U krijgt dan jaarlijks de nieuwe uitgave automatisch toegestuurd.

De bundels 25 t/m 28 zijn ook nog verkrijgbaar.

Ook verkrijgbaar bij de boekhandel.

Bonisa

Z E N D I N G

Mefiboseth

Weeskinderen en
gehandicaptenzorg

Klein project :
operaties

gehandicaptenzorg

Tien Chinese kinderen met een
open gehemelte wachten op
een operatie.

Wilt u helpen?

Een operatie kost €1.000

Postbank 31.555.32

o.v.v. Mefiboseth operaties

Grachtweg 20, 2161 HN Lisse

*Geen ouders.
Geen familie.
Wie zal naar hen omzien?*

*Met uw steun
kan ook dit kind
geholpen worden.*

www.bonisa.nl
0252 - 41 82 69

Villa Nova

Orthopedagogische Hulpverlening

Voor advies, onderzoek en
begeleiding bij
opvoedingsproblemen en
ontwikkelingsstoornissen

Lepelstraat 2
4401 EB Yerseke
Tel. 0113-269578

info@praktijkvillanova.nl
www.praktijkvillanova.nl

**Rust en ontspanning in de
prachtige Eifel!** Ruime apparte-
menten te huur. Inl.: 0118-606707
en www.huizesolagrati.nl

BEGRAFENISVERZORGING KINA
010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommeldijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20

**Ten bate van de Zending zijn de
volgende prekenbandjes te koop.**

Ds. G.J. van Aalst	Genesis 19 : 26
Ds. P. Blok	Psalms 87 : 5
Ds. B.J. van Boven	Psalms 61 : 3
Ds. C.A. van Dieren	Hebreërs 11 : 8
Ds. J.J. van Haaren	Johannes 4 : 42
Ds. E. Hakvoort	Hand. 16 : 14b
Ds. C. Hogchem	Numeri 14 : 24
Ds. W.J. Karels	Johannes 5 : 25
Ds. J. Koster	Genesis 25 : 30
Ds. G.M. de Leeuw	Handelingen 8 : 35
Ds. A. Moerkerken	Zefanja 3 : 17
Ds. C. Neele	Nehemia 2 : 1 - 8
Ds. P. van Ruitenburch	Lukas 18 : 9 - 14
Ds. J. Schipper	Johannes 20 : 29
Ds. A. Schot	Openbaring 5 : 5
Ds. A. Schreuder	Johannes 3 : 30
Ds. J. Spaans	Romeinen 5 : 1 - 5
Ds. E. Venema	Jesaja 49 : 2c

Aanbieding geldig tot D.V. 2 november a.s.
11 stuks voor € 35,00 geen porto
1 - 5 stuks à € 4,30, 6 - 10 stuks € 3,95
Vanaf 12 à € 3,30. Vanaf 8 stuks geen portokosten.

Prijzen alleen voor genoemde bandjes
Lijsten met ruim 1800 bandjes op aanvraag.

Zendingswinkel Stolwijk

Tel: 0182-341831

Email: zgg@kliksafe.nl

HARKES *Persoonlijke zorg
voor uw begrafenis*

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

*Wij verzorgen alleen begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden*

D.V. 3 x Oostenrijk busexcursiereis:

Kerstreis van maandag 21 t/m dinsdag 29 december
Jongerenreis van maandag 18 januari t/m zaterdag 23 januari
Wintersfeerreis van maandag 8 februari t/m zaterdag 13 februari

Tijdens deze reizen verblijven we in het sfeervolle driesterrenhotel Florence in Weissenbach am Lech (Tirol). De eigenaren van dit hotel zijn Nederlanders, dus dat praat heel gemakkelijk. Er zijn twee, drie en 4 persoonskamers plus hotelappartementen. De heen- en terugreis worden in één dag gedaan met een Comfort Class luxe touringcar.

Tijdens de kerstreis maken we diverse excursies, o.a. naar Lech, Innsbruck en het wereldberoemde kasteel Neuschwanstein. Voor de jongerenreis ligt het accent weer op andere activiteiten en de tijdens de wintersfeerreis bezoeken we o.a. Innsbruck en kasteel Neuschwanstein. Dit alles omgeven met mooie tochten door het berglandschap.

Deelnameprijs kerst € 799,- / jongerenreis € 595,- / wintersfeerreis € 649,- / gebaseerd op een minimale bezetting van 2 personen per kamer. Prijs is inclusief hotel met ontbijt en diner, luxe touringcar, reisleader, excursies en warme lunch op de terugreis. Wij verzinnen er geen allerlei toeslagen bij, prijs is prijs. Opstaproute Middelburg t/m Rilland. En opstaproute Cap ad IJssel, Ridderkerk, H.I. Ambacht, Zwindrecht en Dordrecht. Zeer korte opstaproutes en dan gelijk naar Oostenrijk. Voor meer info zie www.burgtours.nl, of vraag de informatie over deze reizen telefonisch aan. Opgeven kan t/m 30 oktober (kerst) / 15 november (jongeren) / 30 november (wintersfeerreis).

BURGTOURS, Margrietstraat 30, 4401 EZ Yerseke,
tel. 0113-573681 / info@burgtours.nl

Boekhandel en Antiquariaat De Roo

Ruim assortiment nieuwe en 2^e hands boeken: Theologie (prekenboeken, levensbeschrijvingen, Bijbelcommentaren), Bijbels (sv), kinderboeken en leesboeken. Ook voor uw cd's en kaarten

maandag gesloten gratis parkeren

www.derooboeken.nl

Van Meelstraat 12 3331 KR Zwijndrecht

078-6124081

Tevens inkoop/taxatie

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

Er nog even tussenuit? Hartelijk welkom op camping "De Verborgten Hoek". Ook 2 vak. woningen. Fam. Wierda-Tuinier. **Harich (dichtbij Oudemirdum)** Er is alweer héél veel geboekt voor D.V. 2010! z.i.e.h. tel. 0514-602065. www.deverborgenhoek.nl

BOEKHANDEL

'De Kanselier'

In- en verkoop van nieuwe- en tweedehands boeken.

Theologie
Kinderboeken
Leesboeken

Burg. van Veenstraat 7
4306 BZ Nieuwerkerk
Tel: 0111641121/0624105969
E-mail: dekanselier@solcon.nl

Christelijke begrafenisverzorging
De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging in de provincie Utrecht en de regio's Gouda en Hilversum.

Tel. 0346-281711.

Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Mozartaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Vakantiehuis op de Hunsrück (Duitsland) ± 25 km vanaf de moezel en ± 25 km vanaf de Rijn. 25 slaappleatsen, onderverdeeld in div. appartementen. Ook per appartement te huur info@hetankermaritiem.nl
Tel: 0577462038/ 0620735340

DUITSLAND: EEN MOOI LAND MET LEGE KERKEN...

Duitsland is mooi, maar geestelijk enorm arm. De waarheid naar Gods Woord wordt bijna niet meer verkondigd. Met uw bijdrage kunnen wij vertaalde werken van Hollandse en puriteinse oudvaders daar weer onder de aandacht brengen. Zie onze website www.svvhed.org voor meer info. Wilt u ons werk steunen?

T 0416 - 691788
info@svvhed.org
Gift: 5498.98.79.20

HEIDELBERG & DORDRECHT

GAAT U MEE NAAR.... BERLIJN!

Meditatie en Psalmzang (met P. Heykoop) in de Dom, ontmoeting met Hugenoten en Moravische broeders, stadsloer, Berlijnse Muur, enz. Een groepje met ontmoeting & bezinning!

DV 19-22 oktober
Info en reservering T 0416 691788.
Voor jong&oud!

Zorg dichtbij

Rotterdam, Gouda, Gorinchem, Zwijndrecht, Veenendaal, Goes

Actief in uw regio!

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht voor persoonlijke wensen. In alle rust, vertrouwelijk en met beschouwendheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzorgers:

• H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Melieste

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:

Kerkstraat 17b, Tel. (0418) 65 20 39

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- DWARSFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN
- VIOLEN

R. MULDER - STAPHORST

06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begrafenissen in Veenendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

Van Horssen bv

BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Geerts herenkleding

Ambtskleding

Kostuums: 2- en 3-deelig zwart - grijs - e.a.

Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons

Streppantalons - Overhemden

Stropdassen - Sokken - Overjassen

Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g. 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN.
DI. T.M. DD 9-18 UUR.
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OP AFSpraak MOGELIJK

**BOEDER SCHERPENZEEL
COMFORT
KLEDING**

**Wij zijn
verhuisd!**

Véél
aanbiedingen
PROFITEER
NU!

AMBTSKLEDING
ROUWKLEDING
KOORKLEDING
ZAKELIJKE KLEDING

Openingstijden ma - do van 9.00 - 17.00 u vr van 9.00 - 21.00 u
za van 9.00 - 13.00 u Tel. bereikbaar van ma - za van 8.00 - 20.00 u

SERVICE AAN HUIS MOGELIJK

WWW.BOEDERCOMFORTKLEDING.NL | T (033) 258 98 30

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

G. de GROOT
Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-441812

*Begravenisonderne
De Kloe*

Delkant 8 - 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74

Voor Leerdam en omstreken
J.H. van Panhuis 06 - 51 52 31 03

www.begravenisondernemingdekloe.nl

**Reformatische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp in de vorm van begeleiding en behandeling van mensen met o.a.: Relatieproblemen, Opvoedingsvragen, Gezinsproblemen, Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst), Arbeidsproblemen en een Autistisch Spectrum Stoomis.

Voor meer informatie of aanmelding:
010 - 483 64 08

Vestigingslocatie: Alblasterdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11

BARNEVELD
Wilhelminastraat 14

METEREN (GELDERMALSEN)
Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:
0180 - 42 69 55
of kijk op www.psychbrouwer.nl

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Voor het leveren en leggen van
natuurstenen- en keramische vloeren. Alleen eerste klas kwaliteit en steeds de **laagste prijs.** Tegelzetersbedrijf **J. Slingerland**, 0184-611917.

NIET BIJ BROOD ALLEEN

De huisgemeenten willen graag een regionale Bijbelschool met internaat opzetten in het Noorden van China. Het betreft hier theologisch onderwijs in Gods Woord en de onder ons bekende belijdenisgeschriften. Per winterseizoen zal vijf maanden les worden gegeven. De kosten hiervoor bedragen ca. € 12.500,- per seizoen. Ons bestuur heeft besloten dit mooie project te steunen.

Voorganger L: "Er is zoveel dwaling en verwarring, dat onderwijs noodzakelijk is om bij de oude paden te blijven".

Mogen we ook dit zo belangrijke werk in uw gebed en uw gaven aanbevelen?

Stort uw gift op 3473. 76. 029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

HUDSON TAYLOR

Stichting 8ijbelse Hulpverlening China

Voor info of voorlichting: Bel 06 200 13 173 of kijk op www.hudsonsaylor.nl